PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituţie şi în temeiul art. 25 lit. b) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind modificarea şi completarea Legii nr. 198 din 2023 a învățământului preuniversitar,* inițiată de domnul deputat aparținând Minorităților Naționale Adrian-Miroslav MERKA împreună cu un grup de parlamentari aparținând Minorităților Naționale **(Pl-x. 150/2026)**.

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare,* în situația în care activitatea cadrului didactic pensionat însumează jumătate sau mai mult de jumătate din numărul de ore care constituie norma didactică prevăzută de lege pentru funcția respectivă, acesta să încheie un contract individual de muncă, similar unei persoane aflate în activitate, salarizarea fiind corespunzătoare funcției sau fracțiunii de normă ocupate.

II. Observaţii

1. Măsura propusă la art. l pct. 1 al inițiativei legislative poate aduce atingere art. 16 alin. (l) din *Constituție,* întrucât reglementează o modalitate distinctă de ocupare a unui post didactic în sistemul de învățământ.

Astfel, personalul didactic de predare pensionat care a fost încadrat în regim de plată cu ora prin concursul de la art. 181 alin. (5) din *Legea nr. 198/2023* va fi reîncadrat, prin efectul normei preconizate, în baza unui contract individual de muncă, fără ca acesta să ocupe postul în baza concursului prevăzut de art. 181 alin. (4) din *Legea nr. 198/2023.*

În acest sens, apreciem aplicabile, *mutatis mutandis,* următoarele considerente din *Decizia Curții Constituționale nr. 452/2020 „18. Curtea a reținut cu acel prilej că, din examinarea sistematică a dispozițiilor legale citate, rezultă că textele de lege care fac obiectul excepției de neconstituționalitate instituie, practic, o modalitate de dobândire a calității de titular în învățământ, prin „recunoașterea" acesteia, modalitate contrară principiilor pe care legea le instituie pentru titularizare, precum și regimului juridic pe care legea îl circumscrie noțiunii de „titular" în învățământ. Se creează astfel o discriminare în ceea ce privește ocuparea posturilor în învățământ, în sensul că, pentru o anumită categorie de persoane, aceasta se realizează fără concurs, doar pe baza unei cereri și aprobări a consiliului de administrație sau a senatului universitar, după caz. Or, chiar dacă „recunoașterea" calității de titular în condițiile art. 284 alin. (7) și art. 289 alin. (7) din Legea educației naționale nr. 1/2011 are caracter de excepție, instituirea acestei excepții trebuie să respecte normele și principiile constituționale. Insuficiența numărului de cadre didactice calificate nu justifică denaturarea regimului juridic al unei instituții care are o configurație bine definită prin lege și crearea unei modalități „paralele" de accedere, chiar și pentru o scurtă perioadă de timp (în cazul învățământului preuniversitar), la calitatea de titular în învățământ. Cât privește învățământul superior, instituirea acestei excepții tinde, practic, la eludarea atât a cadrului legal în materia pensionării, cât și a celui referitor la ocuparea posturilor didactice în învățământul superior. Se încalcă astfel principiul securității juridice ce derivă din prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție".*

2. În cuprinsul textului preconizat al inițiativei legislative pentru art. 229 alin. (9) din *Legea nr. 198/2023* par a fi mai multe ipoteze normative distincte, astfel că s-ar fi impus restructurarea textului în acord cu prevederile art. 48 din *Legea nr. 24/2000*, în vederea asigurării textului articolului o succesiune logică a ideilor și o coerență a reglementării.

3. În plus, precizăm că, la alin. (12) al art. 229 din *Legea nr. 198/2023,* este reglementată distinct reîncadrarea personalului didactic pensionat care nu a depășit cu 5 ani vârsta standard de pensionare, sub condiția suspendării pensiei pe durata reîncadrării.

În aceste condiții, pentru categoria persoanelor susceptibile de a intra sub incidența ambelor texte, soluția propusă prin alin. (9) al inițiativei legislative este de natură să genereze nu numai incertitudine asupra raportului dintre alin. (9) și (12) din *Legea nr. 198/2023*, ci și premisele unui tratament juridic diferențiat, insuficient justificat sub aspectul suspendării pensiei, întrucât alin. (12) din *Legea nr. 198/2023* condiționează reîncadrarea de suspendarea pensiei, în timp ce textul inițiativei legislative propus pentru alin. (9) permite, pentru activitate didactică de cel puțin jumătate de normă, salarizarea corespunzătoare funcției și fracțiunii de normă ocupate, fără a clarifica raportul cu condiția suspendării pensiei.

Prin urmare, necorelarea semnalată poate prezenta *vicii de neconstituționalitate* prin raportare la prevederile art. 1 alin. (3) și (5) și art. 16 din *Constituție.*

Cu privire la *principiul securității juridice*, prin *Decizia nr. 404/2008* , instanța de contencios constituțional a statuat că, deși nu este în mod expres consacrat de *Constituția României*, acest principiu se deduce atât din prevederile art. 1 alin. (3), potrivit cărora România este stat de drept, democratic și social, și cele ale art. 1 alin. (5) cu privire la *principiul legalității*, cât și din preambulul *Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*, astfel cum a fost interpretat de *Curtea Europeană a Drepturilor Omului* în jurisprudența sa.

Referitor la același principiu, instanța de la Strasbourg a reținut că unul dintre elementele fundamentale ale supremației dreptului este *principiul securității raporturilor juridice* (Hotărârea din 6 iunie 2005, pronunțată în Cauza Androne împotriva României, paragraful 44;

Hotărârea din 7 octombrie 2009, pronunțată în Cauza Stanca Popescu împotriva României, paragraful 99).

Totodată, *Curtea Europeană a Drepturilor Omului* a statuat că, odată ce statul adoptă o soluție aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență rezonabile pentru a evita pe cât este posibil insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiectele de drept vizate de către măsurile de aplicare a acestei soluții[1].

4. *Legea învățământului preuniversitar nr.198/2023, cu modificările și completările ulterioare*, reglementează organizarea și funcționarea sistemului de învățământ preuniversitar, asigură cadrul pentru exercitarea dreptului fundamental la învățătură pentru beneficiarii primari, reglementează statutul personalului didactic de predare, didactic auxiliar și de conducere din întregul sistem de învățământ de stat, particular și confesional, al personalului didactic de îndrumare și control, precum și al celorlalte categorii de personal didactic prevăzute de lege.

Potrivit dispozițiilor art. 8 alin. (2) din *Lege nr. 198/2023*, Ministerul Educației și Cercetării colaborează cu Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației în vederea fundamentării cadrului legal necesar pentru buna coordonare între unitățile de învățământ preuniversitar și autoritățile locale, precum și pentru asigurarea îndeplinirii de către autoritățile administrației publice locale a obligațiilor ce le revin în organizarea și funcționarea învățământului preuniversitar.

De asemenea, *Legea nr. 198/2023* reglementează încadrarea în regim de plată cu ora a personalului didactic de predare din învățământul preuniversitar.

Din punct de vedere al domeniului de specialitate, precizăm că, începând cu data de 1 septembrie 2024, sistemul public de pensii din România este reglementat de *Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii, cu modificările și completările ulterioare,* și de *Hotărârea Guvernului nr. 181/2024 pentru aprobarea Normelor de aplicare a Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii.*

Potrivit dispozițiilor art. 105 din *Legea nr 360/2023,* în sistemul public de pensii, pensionarii pot cumula pensia cu venituri dintr-o activitate pentru care se datorează contribuții de asigurări sociale, potrivit *Codului fiscal*, precum și persoanele care desfășoară activitate în calitate

---

[1] *Hotărîrea din 1 decembrie 2005, pronunțată în Cauza Păduraru împotriva României, paragraful 92; Hotărârea din 6 decembrie 2007, pronunțată în Cauza Beian împotriva României, paragraful 33*

de prestator casnic, potrivit *Legii nr. 111/2022 privind reglementarea activității prestatorului casnic, cu modificările și completările ulterioare*, și care datorează contribuția de asigurări sociale, indiferent de nivelul acestora, cu excepția:

a) soțului supraviețuitor beneficiar al unei pensii de urmaș care realizează venituri lunare aflându-se în una dintre situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. a), b) sau d) mai mari decât salariul minim brut pe țară garantat în plată;

b) pensionarului, beneficiar al unei pensii anticipate, care realizează venituri lunare aflându-se în una dintre situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. a), b) sau d).

Dispozițiile art. 6 alin. (1) lit. a), b) sau d) din *Legea nr. 360/2023*, prevăd că în sistemul public de pensii sunt asigurate obligatoriu, prin efectul legii, următoarele persoane:

- persoanele care desfășoară activități pe bază de contract individual de muncă;
- funcționarii publici;
- persoanele care își desfășoară activitatea în funcții elective sau care sunt numite în cadrul autorității executive, legislative ori judecătorești, pe durata mandatului, precum și membrii cooperatori dintr-o organizație a cooperației meșteșugărești, ale căror drepturi și obligații sunt asimilate, în condițiile prezentei legi, cu cele ale persoanelor prevăzute la lit. a) - c).

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

[redacted]

Ilie-Gavril BOLOJAN

PRIM-MINISTRU

Domnului deputat Sorin-Mihai GRINDEANU
Președintele Camerei Deputaților